

підприємницької діяльності зацікавлені в підвищенні ефективності формування та реалізації своєї податкової політики шляхом зниження обтяжливих відрахувань в бюджеті всіх рівнів. На сьогодні для досягнення даної цілі стали активно застосовуватися методи оптимізації податкових платежів.

Варто зазначити, що скорочення податкових витрат є основним завданням, але не єдиним. Формування фіскальної політики має бути спрямоване на ефективне управління ресурсами підприємства, моніторинг зміни податкового законодавства і, як наслідок, скорочення податкових штрафів і санкцій, облік зміни економічних умов, підтримання конкурентоспроможності підприємства в цілому. Проблема оптимізації податкових платежів з метою збільшення прибутку вирішується шляхом формування на підприємстві ефективної системи податкової політики, яка має бути невід'ємною частиною фінансової, облікової та загальної політики управління підприємством [7].

Висновки

Завдання підвищення життєвих стандартів у країні, забезпечення сприятливих конкурентних позицій на світовому ринку, в системі міжнародного поділу праці передбачають при проведенні фіскальної політики врахування завдань послідовного та науково обґрунтованого формування попиту на інновації з боку вітчизняного виробництва та соціуму в цілому. Слід відзначити, що для сучасної соціально-економічної системи фіскальна політика постає дієвим важелем оптимізації розвитку, а з точки зору участі в системі міжнародного поділу праці, у глобальній економіці – інструментом покращення національних конкурентних позицій, як з точки зору макро-економічного комплексу в цілому, так і зважаючи на інтереси приватних агентів світового ринку. Фактично йдеться про те, що фіскальна політика забезпечує комплекс позитивних факторів, які сприяють покращенню параметрів ринкової діяльності, інноваційній активності, товарній диверсифікації на міжнародних ринках та, нарешті, глобальній ринковій експан-

сії. Таким чином, складність оптимізації фіскального регулювання фінансових потоків полягає в необхідності виконання всіх критеріїв, при цьому узгодженості названих критеріїв складно досягти в одному періоді часу. Така розбіжність у короткостроковому періоді призводить до порушення рівноваги, наслідком чого можуть бути диспропорції в перерозподілі фінансових потоків. Слід зазначити, що разове виникнення диспропорцій, яке було швидко подолано, не є небезпечним. Небезпека представляє виникнення перманентних диспропорцій, які є своєрідним фактором турбулентності, що розхилює економіку. Тому фіскальне регулювання фінансових потоків можна вважати оптимальним у тому випадку, коли наведені умови стабільно виконуються в довгостроковому періоді. Перспективою подальших досліджень є оцінка фіскальної оптимізації в постіндустріальних країнах.

Список використаних джерел

1. Epstein Gerald. Should Financial Flows Be Regulated? Yes. // *Desa working paper*. – №77. – P. 1–16.
2. Block Fred. I. The origins of international economic disorder. A study of international monetary policy. – 1977. – Berkeley: University of California Press.
3. Kinderger Charles. The world in depression, 1929–1939 // *Rew. and enlarged edition*. Berkeley: University of California Press, 1986.
4. Rodrik Dani. Who needs capital account convertibility? *Essays in International Finance*. – 1998. – №207. – P. 55–65.
5. Котлер Ф. Хаотика: управління та маркетинг в епоху турбулентності / Ф. Котлер, Дж.А. Касліоне: [пер. з англ. під ред. Т.В. Сніваковської, С.В. Сніваковського]. – К.: Хімджест, ПЛАСКЕ, 2009. – 208 с.
6. Black J. A Dictionary of economics. Second edition. Oxford university press. 2003. – 508 p. ЕКОНОМІКА фінанси, грошовий обіг і кредит БІЗНЕСІНФОРМ №5 '2012 219.
7. Мулик Т.О. Проблеми оптимізації податкових платежів і формування податкової політики на підприємствах / Т.О. Мулик // Репозиторій ВНАУ [Електрон. ресурс]. – 2010. – Режим доступу: <http://81.30.162.23/card.php?id=1760>

УДК 338.1:330.3

В.Л. ВАКУЛЕНКО,

к.е.н., Науково-дослідний економічний інститут Міністерства економічного розвитку і торгівлі України

Особенности государственного регулирования пільгового оподаткування в Україні (ТІР, СЕЗ, технопарків та індустріальних парків)

У статті розкрито основні відмінності територій пріоритетного розвитку, спеціальних (вільних) економічних зон, технопарків, індустріальних парків і вільних митних зон в Україні. Визначено особливості державного регулювання кожного з даних формувань, їхня роль та значення в інвестиційній привабливості економіки держави.

Ключові слова: державне регулювання, інвестиційна привабливість, пільгове оподаткування, території пріоритетного розвитку, спеціальні економічні зони, технопарки, індустріальні парки.

В.Л. ВАКУЛЕНКО,

к.э.н., Научно-исследовательский экономический институт Минэкономразвития и торговли Украины

Особенности государственного регулирования льготного налогообложения в Украине (ТІР, СЭЗ, технопарков и индустриальных парков)

В статье раскрыты основные отличия территорий приоритетного развития, специальных (свободных) экономических зон, технопарков, индустриальных парков и свободных таможенных зон в Украине. Определены особенности государственного регулирования каждого из данных формирований, их роль и значение в инвестиционной привлекательности экономики государства.

Ключевые слова: государственное регулирование, инвестиционная привлекательность, льготное налогообложение, территории приоритетного развития, специальные экономические зоны, технопарки, индустриальные парки.

V. VAKULENKO,

PhD, Economic Research Institute of Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine

The main features of regulation of rate taxation in Ukraine (territories of development priority, special economic zones, parks, industrial parks)

The article describes the main differences priority development areas, special (free) economic zones, industrial parks, industrial parks and free customs zones in Ukraine. The features of state regulation of each of these groups, their role and importance in the investment attractiveness of the national economy.

Keywords: state regulation, investment attractiveness, tax relief, the priority development of special economic zones, industrial parks, industrial parks.

Постановка проблеми. Формування та реалізація ефективної інвестиційної політики є передумовою забезпечення економічного зростання та підвищення конкурентоспроможності економіки України. Наразі стоїть завдання забезпечення достатнього обсягу інвестиційних ресурсів для провадження проектів та програм соціально-економічного розвитку. На жаль, обсяги бюджетних коштів досить часто не можуть забезпечити реалізацію вагомих проектів. Разом із тим високий рівень ризиків, велика кількість учасників ринку та інші фактори постають на шляху реалізації ідей інвесторів. Саме тому в контексті диверсифікації ризиків та витрат при реалізації таких проектів, а також для вирішення завдань розбудови економіки України, що передбачені Концепцією Державної цільової економічної програми розвитку інвестиційної діяльності на 2011–2015 роки, актуальності набуває пошук оптимальних форм, методів та інструментів взаємодії приватного бізнесу та держави.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Враховуючи актуальність стимулювання залучення інвестицій до вітчизняного промислового виробництва, питання розвитку інвестиційного клімату сьогодення потребує детального наукового дослідження. Вищезазначеній тематиці присвячені праці таких вчених, як І.А. Бланк, М.М. Богуславський, О.М. Вітник, К.П. Глаз, А.Г. Гранберг, С.В. Дерюгіна, О.О. Єгорова, В.І. Кардаш, Л.Ю. Колганова, Т.В. Майорова, І.І. Молдован, А.В. Омельченко, А.А. Пересада, Л.І. Федулова, В.Г. Чорна, Р.Б. Шишка, Б.М. Щукін, А.І. Яковлев та ін. Проте, незважаючи на велику кількість наукових праць вітчизняних та зарубіжних авторів стосовно проблем формування сприятливого інвестиційного клімату, слід зазначити актуальність визначення оптимальних формувань для залучення іноземних інвестицій за умови сприятливого державного регулювання.

Мета статті – розкрити основні особливості державного регулювання території пріоритетного розвитку, спеціальних (вільних) економічних зон, технопарків та індустріальних парків в Україні задля визначення більш ефективних шляхів розвитку інвестиційного клімату.

Виклад основного матеріалу. Підвищення конкурентоспроможності економіки України наразі вимагає не лише залучення внутрішніх фінансових інвестицій, а й іноземного капіталу. Обсяги залучення інвестиційних ресурсів є прямо пропорційними ефективності використання інвестиційних ресурсів на галузевому і регіональному рівнях. Тому саме результати господарської діяльності галузей, що забезпечують інвестиційний процес, є вирішальними факто-

рами залучення інвесторів. Ефективна організація виробництва, швидке освоєння інновацій і розвиток інвестиційної активності значною мірою впливають на інвестиційний цикл і визначають окупність інвестиційних ресурсів. Ураховуючи вищезазначене, слід відзначити важливість функціонування в Україні територіальних формувань із пільговим оподаткуванням та визначення більш ефективних для розвитку інвестиційної привабливості держави.

Відповідно до ст. 145 Господарського кодексу України чинним законодавством може бути визначено за поданням відповідного органу місцевого самоврядування в межах міста, району територію, на якій склалися несприятливі соціально-економічні умови і на якій на підставах та в порядку, передбачених законом, вводиться спеціальний режим інвестиційної діяльності з метою створення нових робочих місць. Таким формуванням є територія пріоритетного розвитку, особливостями оподаткування якої є звільнення від оподаткування прибутку та зменшення ставки податку на прибуток, звільнення від сплати ввізного мита та податку на додану вартість, звільнення від плати за землю та інші. Проте нині Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2005 рік» дані пільги скасовано.

Чинним законодавством в Україні передбачено утворення і функціонування спеціальних економічних зон. Згідно зі статтею 24 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» зазначається, що на території України можуть запроваджуватись спеціальні економічні зони різного типу. Статус та територія зазначених зон встановлюються Верховною Радою України згідно із законами України про спеціальні економічні зони шляхом прийняття окремого закону України для кожної з таких зон [3]. Наступним значним кроком у законодавстві щодо створення та діяльності СЕЗ став Закон України «Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон» [4]. Крім того, по кожній СЕЗ Верховною Радою України приймається окремий закон, в якому визначається статус, територія, пільги тощо. В цілому законодавча і нормативна база по СЕЗ відповідає цілям кожної зони та міжнародним вимогам і стандартам.

Подальший розвиток питання впровадження СЕЗ набули у 1994 році з прийняттям Кабінетом Міністрів Концепції створення спеціальних (вільних) економічних зон в Україні [5], якою передбачено, що основною метою створення СЕЗ є стимулювання структурних перетворень в економіці шляхом притягнення іноземних інвестицій; збільшення надходжень

на внутрішній ринок високоякісних продукції і послуг; активізація науково-технічного обміну, притягнення і впровадження нових технологій; переймання передового організаційного і управлінського досвіду здійснення ринкових методів господарювання; створення сучасної ринкової інфраструктури; поліпшення використання природних і трудових ресурсів; прискорення соціально-економічного розвитку окремих регіонів і держави в цілому, підвищення життєвого рівня населення.

Що ж стосується особливостей оподаткування СЕЗ, то законодавством було передбачено звільнення від оподаткування прибутку та зменшення ставки податку на прибуток, звільнення від сплати ввізного мита та податку на додану вартість, звільнення від плати за землю тощо. На сьогодні дані пільги були повністю чи частково скасовані прийнятим Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2005 рік».

Іншим формуванням, що сприяє поліпшенню інвестиційного клімату, є технопарки, що дозволили поєднати як технологічні, так і суспільно значущі аспекти постіндустріального суспільства. До особливостей слід віднести чинники креативної організації управління – новітні технології організації праці, що ґрунтуються на принципах «гнучкої спеціалізації» та «модульного виробництва», ідеї «креативної корпорації», а також чинники забезпечення єдиного організаційно-технологічного простору для праці, формування надматеріалістичного ставлення до роботи та корпоративних етичних цінностей [6] (законодавча регламентація даного формування передбачена прийняттям Закону України «Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків» [7]). Слід відзначити, що для технологічних парків законодавством відсутнє надання пільг, проте передбачено особливий порядок ввезення товарів на митну територію України (суми сплаченого ввізного мита відшкодовуються за рахунок коштів державного бюджету).

Важливим напрямом інноваційного виробництва наразі вважають індустріальні парки. Законом України «Про індустріальні парки» визначаються правові та організаційні засади створення і функціонування індустріальних парків на території України з метою забезпечення економічного зростання та підвищення конкурентоспроможності територій, активізації інвестиційної діяльності, створення нових робочих місць, а також розвитку виробничої інфраструктури [9]. Функціонування індустріальних парків на території України здійснюється на основі вільного доступу до інформації про можливість використання земель для їх створення, конкурентності у виборі керуючої компанії на землях державної та комунальної власності, гарантування прав на земельні ділянки у межах індустріального парку. Проте ключовими засадами наразі є державна підтримка при їх створенні та державне стимулювання залучення інвестицій саме в індустріальні парки. Чинним законодавством передбачається, що джерелами фінансування облаштування індустріального парку можуть бути кошти державного та місцевих бюджетів, кошти приватних інвесторів, в тому числі залучені за моделлю державно-приватного партнерства, залучені кошти, включаючи кредити банків та інших фінансово-кредитних установ тощо [9].

Наразі досить часто обласними державними адміністраціями пропонується поновити скасування пільгових митних,

податкових умов підприємництва вітчизняних та іноземних інвесторів на територіях пріоритетного розвитку та спеціальних економічних зон, та деяких інших законодавчих актів України», скасування яких передбачено Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2005 рік». Проте, на жаль, такий підхід не відповідає вимогам чинного законодавства. З прийняттям Податкового кодексу України змінилися підходи та принципи надання відповідних пільг [11]. Податкові преференції надаються виходячи з видів діяльності суб'єкта господарювання, перелік яких значно розширився. Можливість отримання суб'єктом господарювання податкової пільги сьогодні залежить від виду діяльності, яку він проваджує, а не від території, на якій проваджується така діяльність.

Поряд із цим пунктом 4.4 ст. 4 Податкового кодексу визначено, що встановлення і скасування податків та зборів, а також пільг їх платникам здійснюються відповідно до цього кодексу Верховною Радою України, а також Верховною Радою Автономної Республіки Крим, сільськими, селищними, міськими радами у межах їх повноважень, визначених Конституцією України та законами України. Крім того, відповідно до статті 11 Податкового кодексу спеціальні податкові режими встановлюються та застосовуються у випадку і порядку, визначеними цим кодексом.

Водночас з 1 червня 2012 року набрав чинності Митний кодекс України, який адаптовано до законодавства ЄС, у тому числі в частині надання податкових пільг і створення вільних митних зон [12]. Згідно зі статтею 130 Митного кодексу вільна митна зона визначена як митний режим, відповідно до якого іноземні товари ввозяться на територію вільної митної зони та вивозяться з цієї території за межі митної території України зі звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Українські товари ввозяться на територію вільної митної зони із оподаткуванням митними платежами та застосуванням заходів нетарифного регулювання. Товари, поміщені у митний режим вільної митної зони, протягом усього строку перебування в цьому режимі перебувають під митним контролем.

Вільні митні зони в Україні можуть бути таких типів:

- комерційного типу, створюються з метою забезпечення вільного зберігання товарів без обмеження строків;
- сервісного типу, створюються з метою забезпечення вільної діяльності підприємств з ремонту, модернізації, будівництва повітряних, морських і річкових суден, інших плаваючих засобів, їх складових частин;
- промислового типу, створюються для цілей переробки (виробництва) товарів на територіях відповідних типів спеціальних (вільних) економічних зон.

Вільні митні зони можуть створюватися в пунктах пропуску через державний кордон України, на територіях морських і річкових портів, аеропортів, на залізничних станціях та на територіях підприємств, а також в інших місцях, в яких можливо забезпечити режим вільної митної зони відповідно до цього кодексу.

Відкриття вільних митних зон комерційного та сервісного типів здійснюється відповідно до положень Розділу XV Митного кодексу. Відкриття вільних митних зон промислового типу здійснюється окремими законами України.

Разом із цим з 1 січня 2013 року набрав чинності Закон України «Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць», який спрямований на створення умов для активізації інвестиційної діяльності шляхом концентрації ресурсів держави на пріоритетних напрямках розвитку економіки з метою запровадження новітніх та енергозберігаючих технологій, створення нових робочих місць, розвитку регіонів [12].

Вищезазначеним законом передбачено державну підтримку інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях, а також застосування до суб'єктів господарювання, які реалізують інвестиційні проекти у пріоритетних галузях економіки, особливостей оподаткування згідно з Податковим і Митним кодексами. Реалізація таких проектів не передбачає жодних територіальних обмежень.

Відповідно до цього закону державна підтримка надається суб'єктам інвестиційної діяльності, які реалізують схвалені Кабінетом Міністрів України інвестиційні проекти у пріоритетних галузях економіки.

Крім того, Законом України «Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць» передбачено, що до повноважень місцевих органів виконавчої влади належить, зокрема, розроблення та забезпечення виконання програм розвитку інвестиційної діяльності на території регіону та відбір інвестиційних проектів для реалізації на території регіону, залучення інвестицій, створення максимально сприятливих умов для інвесторів.

Стосовно особливостей оподаткування, передбачених Податковим та Митним кодексами, то підтримка у вигляді податкових пільг зі сплати ввізного мита, податку на прибуток та податку на додану вартість надається із зазначенням конкретного виду діяльності.

У червні 2012 року Верховною Радою України прийнято Закон України «Про індустріальні парки», яким передбачено стимулюючі заходи щодо створення та функціонування індустріальних парків, що можуть утворюватися на землях державної, комунальної та приватної власності [12]. Згідно з цим законом земельна ділянка, використання якої планується для створення та функціонування індустріального парку, може розташовуватися у межах або за межами населених пунктів, її площа має бути не більше 700 гектарів. У межах індустріального парку може здійснюватися господарська діяльність у сфері промислового виробництва, інформації і телекомунікацій, а також науково-дослідна діяльність. Крім цього, передбачено звільнення від пайової участі в розвитку місцевої інфраструктури ініціаторів створення – суб'єктів господарювання, керуючих компаній та учасників індустріального парку.

Також Митним кодексом встановлено, що при ввезенні на митну територію України від оподаткування митом звільнюються:

- устаткування, обладнання та комплектуючі до них, матеріали, що не виробляються в Україні, які не є підакцизними товарами та ввозяться ініціаторами створення – суб'єктами господарювання, керуючими компаніями індустріальних парків для облаштування індустріальних парків;

- устаткування, обладнання та комплектуючі до них, що не виробляються в Україні та не є підакцизними товарами, які ввозяться учасниками індустріальних парків для здійснення господарської діяльності у межах індустріальних парків.

Висновки

Виходячи з викладеного суб'єкти господарювання, в тому числі на територіях уже створених СЕЗ і територіях пріоритетного розвитку, які хочуть отримати податкові пільги, повинні займатися видами діяльності, стимулювання яких сьогодні передбачене Податковим кодексом, у тому числі реалізувати інвестиційні проекти в пріоритетних галузях економіки, схвалених відповідно до Закону України «Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць».

Водночас керуючі компанії уже створених СЕЗ з метою відновлення на їх території режиму вільної митної зони, можуть знову ініціювати створення таких зон відповідно до положень Митного кодексу.

Разом із цим слід зазначити необхідність уточнення особливостей звільнення від оподаткування митом устаткування, обладнання та комплектуючі до них, матеріали, що не виробляються в Україні при оподаткуванні індустріальних парків.

Список використаних джерел

1. Господарський кодекс України: Кодекс від 16.01.2003 №436–IV [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
2. Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2005 рік»: Закон України від 25.03.2005 №2505–IV [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
3. Дубовик О.Ю. Вільні економічні зони як інструмент економічного розвитку територій / О.Ю. Дубовик [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dspace.oneu.edu.ua/jspsui/bitstream/123456789/1034/1/%D0%92%D1%96%D0%>
4. Закон України «Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон» від 13.10.92 №2673–XII [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про концепцію створення спеціальних (вільних) економічних зон в Україні» від 14.03.94 №167 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
6. Тельнов А.С. Технологічні парки: проблеми та перспективи розвитку / А.С. Тельнов, В.В. Гончарук // Вісник Хмельницького національного університету – 2010. – №1, Т. 2. – С. 35–41.
7. Закон України «Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків» // Відомості Верховної Ради. – 2002. – №36. – С. 266.
8. Про порядок включення індустріальних (промислових) парків до Реєстру індустріальних (промислових) парків: Постанова Кабінету Міністрів України від 16.01.2013 №216 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
9. Про індустріальні парки: Закон України від 21.06.2012 №5018–VI [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
10. Про порядок затвердження переліків устаткування, обладнання та комплектувальних виробів, матеріалів, що не виробляються в Україні, які не є підакцизними товарами, ввозяться на митну територію України ініціаторами створення індустріальних (промислових) парків – суб'єктами господарювання, керуючими компаніями таких парків для їх облаштування та учасниками індустріальних (промислових) парків для провадження господарської діяльності у межах зазначених парків і які звільнюються від оподаткування митом: Постанова Кабінету Міністрів України від 19.06.2013 №558 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua>

11. Податковий кодекс України: Кодекс від 02.12.2010 №2755–VI [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua>

12. Митний кодекс України: Кодекс від 13.03.2012 №4495–VI [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua>

13. Закон України «Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць» від 06.09.12 р. №5205–VII [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua>

Т.В. БІЛОБРОВЕНКО,
ст. викладач, НУДПСУ

Необхідність забезпечення протидії фінансовим порушенням при розрахунках за податком на додану вартість

У статті наведено характеристику сучасного податкового законодавства з питань здійснення розрахунків за ПДВ. Обґрунтовано необхідність внесення до діючого податкового законодавства відповідних змін, націлених на зниження рівня здійснення незаконних фінансово–господарських операцій при розрахунках за ПДВ.

Ключові слова: діюче податкове законодавство, податок на додану вартість, реєстр податкових накладних, спеціальний податковий номер, податкова накладна.

Т.В. БЕЛОБРОВЕНКО,
ст. преподаватель, НУГНСУ

Необходимость обеспечения противодействия финансовым нарушениям при расчетах по налогу на добавленную стоимость

В статье рассмотрена характеристика современного налогового законодательства по вопросам осуществления расчетов по НДС. Обоснована необходимость внесения в действующее налоговое законодательство соответствующих изменений, направленных на снижение уровня осуществления незаконных финансово–хозяйственных операций при расчетах по НДС.

Ключевые слова: действующее налоговое законодательство, налог на добавленную стоимость, реестр налоговых накладных, специальный налоговый номер, налоговая накладная.

T.V. BELOBROVENKO
senior teacher, NUGNSU

Need of ensuring counteraction to financial violations at calculations for a value added tax

In this article description of modern tax legislation is resulted on questions of realization of calculations after VAT. Grounded of bringing in the current tax legislation of the proper changes, aimed at the decline of level of realization of illegal financially economic operations at calculations after VAT.

Keywords: current tax legislation, value-added tax, register of invoices of taxes, special tax number, tax invoice.

Постановка проблеми. Питання стосовно протидії фінансовим махінаціям при здійсненні суб'єктами господарювання розрахунків за ПДВ завжди гостро стоїть як перед вітчизняними, так і зарубіжними податківцями.

За останні роки в Україні було здійснено ряд заходів, спрямованих на протидію таким незаконним схемам. До таких заходів можна віднести як реформування у структурі органів Державної фіскальної служби України, вдосконалення нормативно–правової бази з даного питання, підтримку «сумлінних платників ПДВ», так і введення системи електронного адміністрування ПДВ.

Незважаючи на ряд недоліків, вважається, що електронне адміністрування стане системним рішенням для контролю нарахування, сплати і відшкодування ПДВ, ліквідації «податкових ям» і схем–махінацій із ПДВ та дозволить здійснювати бюджетне відшкодування податку експортерам та імпортерам в автоматичному режимі на місяць раніше, ніж зараз.

В Україні дуже гостро стоїть проблема відшкодування ПДВ. Реалії сьогодення свідчать про те, що бюджетоформуючий ПДВ змінився останніми роками на бюджетовитратний. Насторожуючою для економіки держави в цілому є проґресивна динаміка відшкодування ПДВ живими грошима як

за внутрішніми оборотами, так і за зовнішньоекономічними операціями та відсутністю відповідного зростання коштів у бюджеті. Поступово зменшується позитивне сальдо, тобто різниця між сумою ПДВ, зібраною до бюджету, та сумою відшкодованою з бюджету.

Саме тому актуальним стає питання дослідження можливості внесення відповідних, націлених на покращення протидії різним незаконним операціям змін до діючого податкового законодавства.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Податкова система нашої держави ще не має належного досвіду застосування ПДВ, тому механізм справляння податку до цього часу залишається невідпрацьованим. Відповідно значна увага вітчизняних фахівців приділяється дослідженню проблеми справляння ПДВ в Україні, серед яких слід відзначити таких науковців, як В.Л. Андрущенко, В.В. Буряковський, О.Д. Василик, А.І. Крисоватий, П.О. Луніна, В.М. Мельник, В.М. Опарін, К.В. Павлюк, А.М. Сокоповська, В.М. Суторміна, В.М. Федосов та ін.

Метою статті є дослідження діючої системи розрахунків за ПДВ та надання пропозицій, спрямованих на покращення протидії незаконним фінансово–господарським операціям при розрахунках за ПДВ.